

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนผลิตกล้วยไม้รองเท้านารีเชิงการค้า: กรณีศึกษา ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) เป็นการวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสำรวจกลุ่มตัวอย่างและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาความเป็นไปได้ 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษาด้านตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านตลาดได้จำแนกประชากรที่ศึกษา เป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 คือ สมาชิกชมรมกล้วยไม้รองเท้านารีแห่งประเทศไทย ที่เข้าร่วมงานประกวดกล้วยไม้ของชมรมฯ ครั้งที่ 2 ณ ห้องเอเวอร์กรีน โรงแรมเอเชียแอร์พอร์ต ศูนย์การค้าเซ็นทรัล รังสิต วันที่ 26 พฤษภาคม 2555 ประมาณ 100 คน

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้จำหน่ายกล้วยไม้จากแหล่งจำหน่ายกล้วยไม้ 3 แหล่งดังนี้

- 1) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้รองเท้านารีบริเวณตลาดนัดจตุจักร จำนวน 3 ราย
- 2) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้รองเท้านารีบริเวณตลาดนัดสนามหลวง 2 จำนวน 4 ราย
- 3) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้ในงานเกษตรแฟร์ภาคใต้ ครั้งที่ 20 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 17 ราย

กลุ่มที่ 3 คือ ผู้ที่ซื้อต้นกล้วยไม้รองเท้านารีของโครงการวิจัยการเพาะเมล็ดกล้วยไม้รองเท้านารีในสภาพปลอดเชื้อ ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง) จำนวน 40 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรที่ศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ สมาชิกชมรมกล้วยไม้รองเท้านารีแห่งประเทศไทย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ราย จากผู้เข้าร่วมงานประกวดประมาณ 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนประชากร

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้จำหน่ายกล้วยไม้จากแหล่งจำหน่ายกล้วยไม้ 3 แหล่ง ดังนี้

1) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้รองเท้านารีบริเวณตลาดนัดจตุจักร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ราย จากผู้จำหน่ายทั้งหมด 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของประชากร

2) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้รองเท้านารีบริเวณตลาดนัดสนามหลวง 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ราย จากผู้จำหน่ายทั้งหมด 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 ของประชากร

3) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้งานเกษตรแฟร์ภาคใต้ครั้งที่ 20 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 ราย จากผู้จำหน่ายทั้งหมด 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.35 ของประชากร

กลุ่มที่ 3 ผู้ที่ซื้อต้นกล้วยไม้รองเท้านารีของโครงการวิจัยการเพาะเมล็ดกล้วยไม้รองเท้านารีในสภาพปลอดเชื้อ ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 รายจากผู้ซื้อ 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของจำนวนประชากร

1.2.2 การเลือกตัวอย่าง การเลือกตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่มใช้วิธีการดังนี้

ประชากรกลุ่มที่ 1 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ประชากรกลุ่มที่ 2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ประชากรกลุ่มที่ 3 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1) **การสัมภาษณ์เจาะลึก** นายเย็นลือชา วีระวัฒนเมธิน นักขยายพันธุ์กล้วยไม้ชั้นนำของประเทศไทย มีประสบการณ์การเพาะเลี้ยงกล้วยไม้มากกว่า 40 ปี และ นายสมาน คัดประเสริฐ มีประสบการณ์ในการเพาะเลี้ยงกล้วยไม้รองเท้านารีประมาณ 30 ปี เจ้าของสวนกล้วยไม้สมานออร์คิดที่ได้รับอนุญาตจากกองคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตรให้ขยายพันธุ์พืชอนุรักษ์เพื่อการค้า

2) **การสนทนากลุ่ม (focus group discussion)** ผู้ร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 35 ราย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่บ้านกล้วยไม้ไทย ณ บ้านควนตะเคียน อำเภอวังวิเศษ

จังหวัดตรัง จำนวน 30 ราย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจากสำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง จำนวน 1 ราย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจากสำนักงานเกษตรอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง จำนวน 2 ราย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง จำนวน 2 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้แก่

แบบที่ 1 แบบสอบถามสำหรับสมาชิกชมรมกล้วยไม้รองเท้านารีแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกเลี้ยง กล้วยไม้รองเท้านารี

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจำหน่าย กล้วยไม้รองเท้านารี

ตอนที่ 4 ความต้องการซื้อกล้วยไม้รองเท้านารีจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง)

แบบที่ 2 แบบสอบถามผู้จำหน่ายกล้วยไม้ทั่วไปและกล้วยไม้รองเท้านารี ประกอบด้วย 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 กรณีจำหน่ายกล้วยไม้ชนิดอื่น

ตอนที่ 3 กรณีจำหน่ายกล้วยไม้ชนิดอื่นและกล้วยไม้รองเท้านารี

ตอนที่ 4 ความต้องการซื้อกล้วยไม้รองเท้านารีจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง (พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง)

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 มีการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง ดังนี้

1) แบบสอบถามสำหรับสมาชิกชมรมกล้วยไม้รองเท้านารีแห่งประเทศไทย

ทดสอบแบบสอบถามโดยส่งแบบสอบถามทาง e-mail ให้สมาชิกชมรมกล้วยไม้รองเท้านารีแห่งประเทศไทย จำนวน 33 ราย มีผู้ส่งแบบสอบถามกลับมา 12 ราย

2) แบบสอบถามสำหรับผู้จำหน่ายกล้วยไม้ทั่วไปและกล้วยไม้รองเท้านารี ทดสอบโดยสอบถามผู้จำหน่ายกล้วยไม้ในจังหวัดตรัง จำนวน 7 ราย นำแบบสอบถามที่ได้ทดสอบ กับกลุ่มตัวอย่างต่างๆมาทำการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์

สำหรับแบบสอบถาม ผู้ที่ซื้อต้นกล้วยไม้รองเท้านารีของโครงการวิจัย การเพาะเมล็ดกล้วยไม้รองเท้านารีในสภาพปลอดเชื้อ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูล ในช่วงของการดำเนินโครงการดังกล่าว และได้นำข้อมูลบางส่วนมาใช้ในการวิจัยนี้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ รวบรวมข้อมูลโดย

3.1.1 การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ

1) สมาชิกชมรมกล้วยไม้รองเท้านารีแห่งประเทศไทย ทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2555 เป็นข้อมูลช่วงปี 2554-2555 สถานที่ ห้องเอเวอร์กรีน โรงแรมเอเชียแอร์พอร์ต ศูนย์การค้าเซ็นทรัล รังสิต

2) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้รองเท้านารีบริเวณตลาดนัดจตุจักร ทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2555 เป็นข้อมูลช่วงปี 2554-2555

3) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้รองเท้านารีบริเวณตลาดนัดสนามหลวง 2 ทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 27 พฤษภาคม 2555 เป็นข้อมูลช่วงปี 2554-2555

4) ผู้จำหน่ายกล้วยไม้งานเกษตรแฟร์ภาคใต้ ครั้งที่ 20 ทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 23 สิงหาคม 2555 เป็นข้อมูลช่วงปี 2554-2555 สถานที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

5) ผู้ซื้อต้นกล้วยไม้รองเท้านารี จากโครงการวิจัยการเพาะเมล็ดกล้วยไม้รองเท้านารีในสภาพปลอดเชื้อ เก็บรวบรวมข้อมูล ช่วงปี 2552-2553

3.1.2 การสนทนากลุ่ม

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหมู่บ้านกล้วยไม้ไทย อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดตรัง และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร จัดสนทนากลุ่ม ในวันที่ 8 มิถุนายน 2555 เป็นข้อมูลช่วงปี 2554-2555 สถานที่ บ้านควนตะเคียน ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดตรัง

3.1.3 การสัมภาษณ์เจาะลึก นายเย็นลิ้อชา วีระวัฒนเมธิน สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 และนายสมาน คิณประเสริฐ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาจาก เอกสาร วารสาร บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและเอกชนที่เก็บรวบรวมไว้และจากเว็บไซต์ และข้อมูลการผลิตกล้วยไม้รองเท้านารี ของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดตรัง (พันธุ์พีชพะเยาเลี้ยง)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ใช้อธิบายข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมได้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนทางการเงินวิเคราะห์ ระยะเวลาคืนทุน (payback period : PB) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (net present value : NPV) ดัชนีกำไร (profitability index :PI) อัตราผลตอบแทนของโครงการ (internal rate of return :IRR) และการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ (sensitivity analysis)